

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Quibus Totum Hominis Christiani Officium Explicatur; Quídq̄ue is fugere,
quíd agere debeat, quàm exactissimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindelicorum, Anno M.DCCXII.

VD18 9063702X

Discursus XX. Etiam Purgatorij Pœnæ ostendunt, quantum malum sit
Peccatum. Pœnas Purgatorij fortassis magis manifestare malitiam Peccati,
quàm illam manifestent ipsæ pœnæ Inferni: illarum autem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51653](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51653)

DISCURSUS XX.
Purgatorium demonstrat, quàm grave Malum sit Peccatum.

I. Affligendos miseros infirmos, non solum febrilis, sed etiam naturalis calor concurrat, à quo aliàs vita illorum solvenda esset; ab

utroque siquidem, secundum plurimorum sententiam, febris efficitur. Animæ Sanctæ, in purgantibus flammis detentæ, sunt illi infirmi, de quibus loquar; hæ tam à violento ignis extrinseci, quàm à nativo desideriorum calore cruciantur, quo DEUM videre cupiunt, & à quo plusquam ab altero ardore torquentur. Istæ in hoc miserabili tormentorum statu, quo detinentur, propter ardentissimam duplicium harum flammarum febrem, scenam nobis aperiunt, ad inexplicabilem peccati malitiam cognoscendam. Audeo dicere, peccatum in pœnis Inferni, non tam horribile, quàm in Purgatorij pœnis videri. Voloque, ut hoc ipsum vos fateamini, postquam vobis ostendero, quanto pere benedictæ illæ Animæ propter duplicem istum ignis, & amoris sui ardorem affligantur; hoc est, propter pœnam semitis, & damni, quæ Purgatorium constituunt.

II. Charitas, quæ peccator ad Deum convertitur, ubi valde vehemens est,

inquit S. Thomas, quamprimum omne, non solum culpæ, sed totius pœnæ, debitum extinguit; sicut in bono latrone videre licet, qui absque alio medio, solo quodam actu generoso, de patibulo ad Paradisum transire meruit. *Amen dico tibi, hodie mecum eris in Paradiso.* Sed quia talis non est ordinaria conversio nostra, neque etiam ad eandem debitam impendimus diligentiam; gravis verò pro omnibus peccatis in præsentia vitæ commissis incumbit nobis divinæ Justitiæ satisfaciendi obligatio, communiter evenire solet, ut in alterâ vitâ multa debita solvenda supersint; Justitia enim requirit, ut voluntas humana, quæ prohibita voluptate à DEO se separaverat, per pœnas patienter acceptatas eidem se subjiciat. Hujus autem pœnæ instrumentum est duplex ignis, ut dixi, materialis & spiritualis.

III. Primus est materialis. Quoad hunc, quis negabit, etiam alia elementa pro castigando peccato divinæ servire Justitiæ? Terra illi servit motibus suis; mare tempestaribus, aë fulminibus, grandinibus, gelicidijs, pestilentis que à vento deportatis. Nihilominus ignis semper fuit, eritque Vindictæ divinæ adimplendæ minister. *Ignis succensus est in favore meo.* Quod

Vid. Daniel. Saneri. l. 1. de feb. c. 1.

S. Tho. sup. 9. q. 3.

Luc. 23. 43.

S. Tho. 1. 2. q. 87. ar. 6. in e.

Deut. 32. 22.

Quod videre est in hoc Mundo, ubi ignis pluit supra Impios, qui à primis sæculis terribiles ejus vires experti sunt; terribilioresque adhuc in fine Mundi experientur; quando tota terra ab ipsius flammis devorabitur. Sed adhuc magis in altero Mundo vis illius apparebit, ubi divinæ gloriæ ja-cturam æterno cum cruciatu inimicorum DEL in Inferno, nec non acerbo cum dolore amicorum ipsius in Purgatorio vindicabit. *Ignis succensus est* Jerem. 11. 14. *in furore meo; super vos ardebit.* Sed, ut intelligatis, quàm hoc ipsum tormentum sit enorme, duo in casu nostro observare oportet, id est, ignis hujus qualitatem, qui est carnifex; & nobilissimarum illarum animarum statum, quæ ibi, quasi condemnatæ sub gravi hujus carnificis manu ingemiscunt. Quare, quod ignem attinet, modum quidem invenire Mathematici, nostrates flammæ ponderandi, sed quâ alterius Mundi ponderentur flammæ, nondum à Theologia inventa est statera. Licet tantâ cum curiositate devotissimus Esdras hanc bilanciæ petierit, dum dixit: *Pondera mihi pondus ignis;* Nunquam tamen ipsi terra id præstare potuit. Nihilominus non nihil conjecturâ assequi possumus, considerando ignem illum ejusdem esse qualitatis, qualis est ignis infernalis, quemadmodum docet S. Thomas juxta celeberrimorum S. Augustini verborum auctoritatem: *eadem igne torquetur damnatus, & purgatur electus.* Idem est ardor, qui aurum purgat in vase testaceo, & qui carbonem cogit fumare in fornace. Ideo pu-

tare non deberis, eundem esse ignem, qualis est noster in his rebus; procul enim à vero aberraretis. Ignis noster in materiâ crassâ & densâ accensus est, hinc est quasi novacula in dorso; ille verò alterius Mundi in sulphure infernali nobis incognito accensus est, hoc est, in materiâ multò magis combustibili, hinc est, quasi novacula sectandum aciem. Quare notandum est, non ardorem simpliciter, sed ardorem Spiritus vocari. *Si abluerit Dominus fordes filiorum Sion in Spiritu judicij & Spiritu ardoris.* Quamvis enim ignis sit materialis, videtur nihilominus esse totus Spiritus, tam potens est & penetrativus. Creditote igitur, unicam istarum flammarum scintillam, multò magis quàm integram aliquam fornacem nostram urere; unde colligere licet, si quis Sanctarum harum aliquam animarum ab hoc incendio ereptam in læcerum, aut fabri fertarij fornacem projiceret, tale illam experturam refrigeriam, quale sentiret, qui à bulliente ardentissimarum aquarum balneo ad suavissimum tepidarum undarum lavacrum transferretur.

IV. Adde in super id, quod nuper de Inferno differens affirmavi, id est, communem hunc ignem nostrum pro utilitate viventium à DEO factum esse; Piacules autem flammæ dant opera in Peccatorum vindictam creatas. An non aliquando diversum, quo Chirurghi, & Carnifices membrum amputant, modum observastis? Carnifex, modò Judices exequantur sententiam, non curat, quantum inferendum à se vulnus, infligat dolorem:

At Chirurgus attendit diligenter, quam forti ictu sit opus: partibus amputandis soporem inducit, cavetque, ut quam potest minimum patienti dolorem creet; hic enim agrum accedit, ut eum sanet, eique benefaciat, non ut illum affligat, eique noceat. Quod si ignis ille homini pro utilitate sua concessus, tanto nihilominus saepe afficit dolore: quam intolerabilis erit ille, qui tantum in supplicium & poenam ei accenditur? Praecipue cum ignis iste (quemadmodum de igne infernali dicebam) praeter activitatem naturalem, quam habet ex se ipso, etiam aliam supernaturalem multo violentiorem & vivaciorem sit acquisiturus.

Zach. 13. 9.

Urunt eos, inquit DEUS, sicut uritur argentum. Quasi non ab igne, sed ab ipso DEO urantur haec animae; à DEO, inquam, qui est Ignis amoris, sed illis muratur in ignem doloris & poenarum, dum vim ignis ordinarij absque mensurâ potentissimi brachij sui virtute auget & acuit.

V. Hinc est, quod adductis supra verbis asserat Propheta; sordes filiarum Sion non tantum spiritu ardoris, sed spiritu judicij à DEO lavandas esse: *in spiritu judicij & spiritu ardoris.* Quibus nobis significat, ignem Purgatorij non tantum in puniendo summè activum fore; sed etiam æquam in puniendo proportionem summam cum judicio servaturum, magis minusque cruciaturum, non quasi secundum elementarem suam operaretur naturam, sed secundum obedientiam, ad quam DEO suo debitam elevatur. Ignis noster elementaris hoc

R. P. Segneri S. I. Christ. Instr. Tom. II.

habet à naturâ, ut omnia, quaecunque ipsi apponuntur, æqualiter comburat; ita ut æquè prostituti pudoris foeminam, ac illibaram Virginem in cineres redigar. Non ad hunc modum agit ignis divinae justitiae deserviens. Si quidem factoris sui voluntatem & sensum imbibit, & sicut unumquemque pro meritis suis tractat, ita peccata punit juxta odium, quod gerit DEUS contra illos; aded, ut si anima peccati expers caderet in has flammâs, nihil pateretur, quemadmodum aurum sincerum nihil damni patitur in igne, sed in eo, quantum placet, requiescit, quasi sciret nihil sibi timendum, cum totum sit mundum. Considerate igitur, quam terribilis futurus sit ille ignis, qui praeter virtutem suam naturalem multo superiorem acquireret in manibus DEI, cujus vindicativum erit instrumentum, ut sapienter illud poenam repararet, quod peccato insipienter perversum fuerat. *Quantum stulta iniquitas suggestit, tantum sapiens poena deserviat.* Ah Charissimi! quantum vos ipsos decipitis, quoties inter peccatum & peccatum pene nullam facitis differentiam, nec vobis curae est, sive semel in sordes labamini, sive pluries, & pluries foedissimorum instar animalium in eo volutemini, dicentes intra vos: *Quid refert? quia jam semel peccavi, etiam alterâ vice peccare possim: simul enim unâ confessione expiabor utrumque.* At non ita stultè discurret ignis Purgatorij. *Quantum stulta iniquitas suggestit, tantum sapiens poena deserviat.* Opimè, cum sapiens sit, distinguet inter illum, qui semel peccavit, & inter illum

S. Aug. hom. de resurr. Dom. qua est 6. inter. 50.

K k

illum

illum, qui sine numero peccata sua multiplicavit; optimè novit differentiam inter illum, qui ex mera deliquit fragilitate, & qui, ut malitiæ suæ satisfaceret, peccavit, quia sic placuit; imò culpas etiam jam remissas iterum vocabit ad examen, ut quævis illarum reliquiæ purgentur. Non illi cordis nostri obliſtet abyſſus; omnes enim illius penetrabit ſinus, omnes permeabit anfractus, omnes illius inveſtigabit latebras, in quovis abſtruſſimo ſubſiſtet angulo, totumque circumſpiciet, & quamdiu aliquid etiam minimum imperfectionis comburendum videbit, non deſiſtet illud purgare; quemadmodum ſuccenſæ fornacis non ceſſat ardor, donec lapis, qui in ea coquitur, intentum acquirat candorem.

VI. In tali ſtatu diu detinebuntur Anima, hoc eſt, pluribus annis, prout diutiùs in malo perſeveraverint, & quò diutiùs divinam patientiam, quæ poenitentiam illarum deſiderabat, fecerint exſpectare. Dixi, detinet Animas; quia altera hæc eſt conſideratio, quæ oculis noſtris proponenda eſt, ut inexplicabiles Purgatorij poenas aliquatenus intelligere poſſimus. Subjectum, quod immediatè patitur, non eſt ampliùs corpus, ſed Anima. Quemadmodum igitur anima majoris capax eſt delectationis, quàm corpus, ita etiam majoris abſque comparatione capax eſt doloris. Quamobrem quis poterit exprimere illum doloris ſenſum, quem in ipſâ ignis adeò activus, & ab ipſâ DEI manu pro eâ cruciandâ applicatus efficiet? an

neſcitis, hominem nobilem delicatè nutritum magis ſentire calorem, frigus, aliàsque cæli inclementias, quàm hominem ruſticum inter ſylvas & pecora educatum? Pauper ruſticus male reſtus brumali tempore in ſtramineo tugurio cuſtodit pecora ſua; æſtate ardoribus Solis expoſitus aperto in campo ſegetes demetit; nec tamen unquam de temporis dolet injuriâ; ubi è contra Nobilis aliquis, tantis circumvallatus opibus & delicijs, inter penates auro fulgentes, ſæpius queritur, ſe vivere non poſſe. Jam animo vobiscum ſingite, corpus noſtrum ruſticum & durum eſſe, quemadmodum reverà ex cæno compoſitum eſt, animam verò, quæ cæleſtis eſt naturæ, ſupra modum delicatam eſſe; quamobrem anima incomparabiliter magis, quàm corpus dolorem ſentit. Imò ſi dolor, quem in membrorum noſtrorum afflictione patimur, aliud nihil eſt, ut inquit Sanctus Joannes Damascenus, quàm naturalis animæ erga corpus, locum ſuum afflictum compaſſio, neceſſariò dicendum eſt, potiùs corpus pro deſenſione & ſcuto animæ ſervire, ad quosvis dolorum ſenſus retundendos, quàm ab eodem tanquam aggreſſore adverſitatibus imperi; & hoc duobus fieri ſolet modis. Primò, quando qualitatibus ſuis contrarijs in principio reſiſtit corpus, ita ut tanto cum vigore & vivacitate dolor ad Animam non peringat; ſecundò, cum ſenſus doloris vehementiâ ſenſim eſt ſtupefaſtus, efficit, ut cruciatus, quò gravior eſt, cum tempore, tanto animus

percipiatur. Verùm cum anima se-
parata est, & ut ita dicam, hujus cor-
poris vallo destituta, à quo defendat-
tur, nullus unquam doloris ictus eam
intactam relinquit; imò semper viva-
cissimè inexplicabili quadam poenâ,
nunquam ullo tempore mitiganda,
torquetur. Adhæc corpus in hoc
Mundo in unâ tantùm sui parte pa-
tetur, alijs dolore carentibus; nisi
propter naturalem consensum & con-
nexionem membrum alterius quoque
malam sentire cogatur. De cœtero
impossibile esse, ajunt Medici, ut cor-
pus humanum simul & semel omnes
percipiat dolores, eosque quavis in
parte sentiat. Sed non ita se res ha-
bet in Purgatorio. Anima indivi-
sibilis est, ideòque eodem temporis
momento in totâ suâ essentiâ, quovis
doloris ictu læditur, estque rota si-
mul misera, torâque simul cruciatui
subjecta. Quare si objectum tor-
quens (quod est ignis) est tam acti-
vum, si potentia crucianda (quæ est

3. Tho. Anima) tam delicata, & si objecti &
4. dist. potentie conjunctio est tam valida,
21. q. 1. ut Deus ipse ad ingerendum dolorem.
ar. 1. & suâ utatur manu, manus Domini testi-
supp. quægit me, necesse est concludere, appre-
100. ar. hensionem nostram ab hoc Sancti rum
3. animarum dolore superari, ita ut mi-
5. Aug. nima illarum poena cuicumque hujus
in. Ps. vitæ miseriæ præferri debeat, sicut
37. v. 9. expressè sustinet Sanctus Thomas;
8. Greg. quamvis non solus, cum in hac doctri-
in Ps. nâ aliud non faciat, quàm quòd com-
37. muni Sanctorum Patrum, qui vetu-
5. An- stioribus sæculis præcesserunt, senten-
sil. in 2. tiæ accedat.
Ev. 3.

VII. Neque verò hoc est totum: *Bed. in*
non tantum in terris nulla invenitur *Pf. 37.*
pœna, quæ benedictarum illarum pœ- *B. Bern.*
nis reparari possit, sed insuper dari *Serm.*
potest casus, ut aliqua illarum, exceptâ *de div.*
desperatione, secundum statum præ- *S. Cas.*
sentem plus patiatur, quàm Anima in- *Arelat*
fernalibus flammis detenta. Quod *hom. 8.*
facile fieri potest, quando anima pro
unico solo peccato in Inferno pati-
tur, quod ante obitum non expiave-
rat; alia verò in Purgatorio pro mille-
nis & millenis, licet confessione expia-
tis, at debitâ satisfactione non extin-
ctis, pœnas luit. Et hoc ipsum fortè Ec-
clesia nobis insinuare voluit, quando
Purgatorij pœnas non dubitavit etiam
infernales appellare, rogando Deum.
Libera animas omnium fidelium de-
functorum de pœnis Inferni: Quia licet
non sint pœnæ Inferni quoad despe-
rationem, qualitate tamen Inferni
pœnis similes sunt; iisque aliquando
quoad aliquod temporis spacium &
intensionem graviore esse possunt.

Abnt.
para-
dox. 5.
6. 46.

II.

VIII. Putabitis fortè Charissimi,
me de pœnis Purgatorij satis locutum
fuisse, ita ut nihil amplius dicendum
mihi super sit. At ne vix quidem in-
cepi. Si in loco isto alius non esset
ignis, quàm materialis ille, nimirum se
felices hæ Sanctæ existimarent Ani-
mæ. Verùm alius ignis absque compa-
ratione multò crudelior eas cruciat,
si ita dicere lubet; ignis scilicet spi-
ritualis, hoc est, desiderium videndi
Deum. De hoc dubitare non licet.
Si omnis animæ dolor fundatur in
amore, necesse est Animas Purgatorij,

Kk 2 quæ

Daniel
9.23.
10.11.
16.

quæ inexplicabiliter amant DEUM, inexplicabiliter quoque affligi, quod eundem possidere non possunt. Daniel Propheta rex ab Archangelo Gabriele appellatus fuit, *Vir Desideriorum*; forte, ut nobis significaret, cor Prophetæ justissimorum desideriorum esse habitaculum, desiderando omnibus & naturalibus & supernaturalibus divinisque reatibus videre, ut aliquando abjectissimæ servitutis Babylonice, quibus illius populares vinciebantur, catenæ rumperentur, salique & incolomes in Patriam suam Hierusalem reverterentur. *Vir desideriorum* est. At quantum melius hic titulus Sanctis illis Purgatorij animabus conveniet, quæ respicientes coelestem suam Jerusalem, multo magis interioribus desideriorum, quam exterioribus incendij sui flammis ardentur! Præcipue verò à triplici desideriorum flammâ torquentur, in triplici amore, qui corda eorum torquet, sandatorum. Primus amor est amor naturalis in nativâ quadam consistens inclinatione, qua rationalis anima fertur in Creatorem suum, tanquam principium & ultimum finem suum. Hinc est, quod servitute liberatâ, quâ à sensibus corporeis oppressa tenebatur, quamprimum versus illum majori impetu, quam quodvis flumen in mare currens, se ferri sentiat. Unde sequitur, hanc inclinationem, aded imperiosam, deinde ab hoc obstaculo retardatam, quo captiva in purgatorij ergastulo anima detinetur, ibidem in indicibili violentiæ statu morari, quæ est illa, quæ quidquid,

ne vergat in centrum suum, impeditur. Advertite, quid non ignis in cuniculo conclusus efficiat. Hic non nisi aliquo temporis momento detentus, ut liber ad sphaeram suam exsiliat, quos non excitat motus, quas non edit strages & ruinas? ab exigua hac adumbratione scitote, quanta sit violentia, quam Anima, ad Deum evolare desiderans, patitur, dum tantâ penarum in intemis terris visceribus viderinetur;

IX. Alter amor est supernaturalis, & illius spei, quâ anima vivacissime apprehendens DEUM summum, & unicum solum bonum esse, versus illum sua extendit brachia, tantoque eum desiderat amplecti fervore, ut in comparatione illius, etiam velocissima fulmina, lenta & frigida dici possint: quare dum hoc desiderium protrahitur, quæ lingua explicare potest, quas poenas Sponsæ illæ aded amantes & infastæ subeant? Fingite animis vestris, ab aterrima nube fulmen aliquod in scopulum allidi, simulque considerate, quomodo vis illa, quâ tam velociter excutiebatur, contra se ipsum revertens, fulminis cuspidem in mille frustula comminuat: deinde intra vos ipsos hoc solum dicite. Hæc illius stragis superficialis est umbra, quam in cordibus suis Sanctæ illæ Animæ propter remoram Deum inter & se positam experiuntur, dum tanto cum fervore ad illum anhelant. Ego mihi persuadeo, si Animæ non forent immortales, solvæ hanc impetum ab hac resistantiâ retardatam sufficere, ut quamprimum in minutissima

fru-

frustula diffilirent. Præcipuè cum non solum illius beatitudinis dilatione affligantur, ad quam omnes tam vasto aspirant corde; sed multò magis propter tot & tantos gloriæ gradus suâ culpâ admissos anguntur: boni siquidem expectari dilatio tandem cum tempore reperit remedium; at iactura tantæ gloriæ nullum admittit remedium, utpote quæ per omnia sæcula ab illis nunquam amplius poterit recuperari.

X. Denique tertij generis desiderium, quod supra omnia alia Animas in Purgatorio affligit, est desiderium in charitatis amore fundatum: qui amor quasi divinus, quò aliis ad animarum corda inflammanda fortior est, tantò etiam ad eadem crucianda validior est, maximè perfectarum illarum Sponsarum, quæ, quò magis Deum sibi uniri desiderant, tantò magis rotas se Deo dare vellent. Hanc charitatem quasi reginam omnes aliæ comitantur virtutes, quæ unanimiter ad animas illas novis impulsibus concitandos conspirant, accenduntque non solum, ut clarè illum, ut est in se videre desiderant, sed etiam ex Religionis virtute immensum honorare; ex virtute gratitudinis immensas illi agere gratias; ex virtute resignationis voluntates suas in ipsius voluntatem modo immenso transformare flagitent; & sic de alijs hujusmodi virtutibus discurre, quæ omnes quasi novum pondus addunt animæ, versutique Deum impellent; ipsi tamen subinde Animæ oneri sunt, quæ imperum illarum, ut veller, sequi non potest,

Hæ igitur Animæ, quæ verè ex desiderio sunt compositæ, quemadmodum tertio vocari possunt animæ desideriorum potiori jure, quàm Archangelus ferventissimum Daniele mter appellârit; *Vir desideriorum* est. Ita propter eandem causam possumus Animas illas vocare inconsolabiles; quia illa ipsa desideria tandem non nisi pœnas illis creant & afflictiones.

XI. Neque ideo tamen, quia Animæ illæ cum voluntate DEI conformes sunt, minùs sua sentiunt tormenta. Licet enim Christus eidem voluntati conformior fuerit, quàm ipsæ; non ideo tamen minùs suam sensit Passionem. Imò excelsa hæc voluntatis conformitas, quâ amato objecto consentiunt, est illa ipsa, quæ vivacissimum in bonis illis Animabus dolorem constituit. Ratio autem est, quia quò magis summo bono suo placere vellent, tantò magis sentiunt, se adhuc non esse tales, quales illud desiderant, atque aded in se talem experiuntur dolorem, qualem imaginis experiretur apographum, si sensu præditum esset, videndo archetypo se esse difforme, cum omnino illi se simile esse desiderares. Hæc pœna, ut mihi videtur, omnibus alijs absolutè major est; nisi dicere velimus, hanc illam ipsam esse, quæ magis essentialiter, & magis expressè Purgatorium constituit; aliæ enim pœnæ potiùs videntur esse accessoria, quàm principales. Ita, ut illa ipsa pœna, quæ denique est pœna Damni, etsi ex unâ parte cedat illi, quàm pariuntur damnati in Inferno, ex alterâ tamen parte cum eadem contendat.

Cedit, quia Stractum illarum Animarum vincula, quibus tenentur, tandem dissolventur, cum e contra Dammati ne quidem unum carnarum suarum annullam, per infinita saecula diffingere valeant. Præterea Dammati verè quidem DEO privati sunt; sed quem non coluerunt, aut malè cognoverunt; Animæ verò illæ electæ Deo privatae sunt, quem vivacissimè cognoverunt, & vehementissimè intueri desiderarunt; quare si ipsiusmet Inferni est infernus, Deum non possidere; etiam illis, qui summum bonum oderunt; quid ergo erit illis Deum non possidere, qui illum plusquam seipsos amant? Quod si etiam Dammati vel ingratis suis amant DEUM, non ut bonum in se, sed velut delectabilem desiderantibus; nihilominus quemadmodum in se infinitè magis bonus est, quàm delectabilis ulli creaturæ ipsius capaci; ita quoque ex hoc capite videtur magis affligi debere voluntas illa, à quâ suamet causâ perfectæ benevolentiae amore diligitur; quàm alia, quæ amore concupiscentiae propter seipsam, amore proprio non iusto, sed irrationabili impulsa Deum diligit, posito præsentis illius fruendi demerito. Quidquid sit, certum est, nullam aliam poenam propriam ad damnatorum poenam accedere, & ad perpetuum à gloria coelesti exilium, quàm illud exilium, quod per modicum licet tempus, in Purgatorio sentitur. Vnde credibile est, nullam aliam inter angustias illas frequentius audiri querelam,

*Bel.
Iarm. l.
2. c. 14.*

quæ nunc ipsam in hoc exilio morantur: *Hec mihi, quia incolatus meus prolongatus est!* Longa est, quia videtur longa, & longa est, quia saepe. *Mat. p. 13. q. 1.* Longa ipsa est; quemadmodum ex universali Ecclesiae consensu colligere licet, quæ fundata in solatium defunctorum nonnullorum annis, universaria approbat sacra, licet ante Bel. centenos & centenos annos jam obierint. Hinc est, quod spes, quæ de aliis miserorum omnium est solatium, ibi crudelissimus sit carnis. *Spes, quæ differtur, affligit animam. Prov. 13. 12.* est enim voluntas initar accipitris, qui, si prædâ non potitur, in se ipsum infelix vertit rostrum, dilaceratque, *Frustrata cupiditas, non perveniendo, quo tendebat, vertitur in dolorem.*

XII. Non ignoro, plures vestrum ingentem hanc poenam parum apprehendere; quia præsentis tempore à DEO vos peregrinari, minimè doleis. Sed hallucinamini Charissimi, vosque ipsos decipitis. Triasunt, quæ nos impediunt, ne à DEI conspectu elongationem nunc sentiamus. Primum ab intellectu nostro objectis corporeis obscurato provenit. Infans adhuc in utero matris delitescens, nullatenus carceris sui sentit miseras; non queritur suas angustias; non tristatur propter solitudinem suam, non lamentatur, se ibi ad tenebras condemnatum jacere, dum tot alij clarissimâ diei læce lætantur. Verùm si homo iudicio jam præditus, postquam visibili hoc Mundo aliquantio tempore gavisus fuit, novem mensibus intra

matris suæ viscera abscondi cogere-
 tur, quis his ipsis visceribus carcer ef-
 fet magis inoletabilis, quæ duriores
 catenæ, quæ compedes magis forent
 dolorosæ? At nos sumus velut in-
 fantes sensu privati, in naturæ sinu
 abstrusi, ideòque in tenebris nostris
 parum dolemus, divinâ luce nos ca-
 rere. Sed aliter sentiemus, postquam
 ex tenebroso hujus Mundi utero, in
 quo nunc vivimus, mors nos extra-
 xerit. Tunc velut homines jam
 adulti, aliud feremus iudicium, aliâs-
 que cogitationes habebimus & spe-
 cies. *Cum essem parvulus, loquebar*
1. Cor. 13. 11. ut parvulus, superbam ut parvulus,
cogitabam ut parvulus, cum autem fa-
ctus sum vir, evacuavi, quæ erant par-
vuli. Aquilæ quoque, quam diu dor-
 mit, non apprehendit in tenebris se
 vincam detineri. Sed si diei clari-
 tatem parumper illi ostenderit, præ-
 dâ inque proximam, quàm exiit, ut
 eadem potiatur, quantopere laborat,
 ut se laqueo extricet, quantopere alas
 quatit, quàmque dolet, si eum non
 possit diffringere? in veritate de hac
 solâ pœnâ audiuntur Beatarum illa-
 rum Animarum lamentationes, quasi
 in comparatione illius aliæ non essent
 pœnæ: *in amaritudinibus moratur*
2. oculus meus. Totum Jobi corpus vul-
 neribus hiabat, imò totum corpus
 potius unicum solum erat vulnus;
 nihilominus, quia ille Animæ in Pur-
 gatorio pœnas dantis figura erat, intra
 omnia afflicta membra sua, nullum
 aliud tantum sentiebat dolorem,
 quàm oculus, cui summi illius &
 veri boni intuitus abscondebatur.

Cur faciem tuam abscondis? in amari-
tudinibus moratur oculus meus. Quasi Job. 13.
 diceret, hic est dolorum omnium ma- 24.
 ximus, hoc meum est martyrium, hæc
 mea sola est carnificina, quod te vide-
 re non possim, DEUS meus.

XIII. Nec solum intellectus nostri
 ignorantia nos impedit, quò minùs
 adæquatum formemus conceptum,
 quid sit Animas illas, tam pulchrâ
 DEI visione privatas esse; sed etiam
 secundo loco à voluntatis nostræ per-
 veritate impedimur, quæ res so-
 lum terrenas nunc amare consuevit.
 Phrenetici, quia stomachus illorum
 ob alterius nocivi humoris redun-
 dantiâ sensu destitutus est, non pa-
 tiuntur sitim. Vultisne scire causam,
 cur nunc tam parum sciamus DEUM?
 Ecce illam: Phreneticis similes su-
 mus, tam mentis cæcitatem, quàm
 cordis repletionem spectando. Ta-
 les verò non jam sunt Sanctæ illæ
 Animæ. Certò scitote, quemadmo-
 dum explicari non potest, quàm fer-
 venter voluntas illarum in DEUM fe-
 ratur; sic explicari non potest, quan-
 topere affliguntur, quòd non pos-
 sint ad possidendum illum pervenire,
 ad quem possidendum tam sunt vi-
 cinæ, ut in tam desideratâ possessionis
 limine pedem jamjam figant. Ca-
 lor est præcipuæ sitis ardentis causa:
 unde animalia, quæ parum habent
 sanguinis, quemadmodum sunt mi-
 nus calida, ita etiam minori urgen-
 tur sitis. His igitur animalibus nos
 similes sumus, qui dum nullatenus
 divino ardemus amore (non dicam
 etiam, nos frigere) magnæ illius
 sitis

Dom.
Senertâ
de Causâ
Sympt.

Arist.
Hist. a-
nim. l. 3
c. 6. n. 8

fitis ardorem non sentimus, neque etiam in illum vitæ fontem, quasi cervi diu currendo inflammati, nos immergere desideramus. Non ita fecere Sancti, è quibus quosdam novimus, propter nimium amoris incendium, quod in se experiebantur, aded desiderasse videre DEUM, ut identidem exclamarent, morior; quia non morior: morior: quia non morior: donec ignis absconditi vehementiam consumpti, ex puro amore morentur. Quare si amor Animæ potest fieri carnifex, etiam dum adhuc hujus corporis inhæret luto, à quo semper ad ima trahitur, cogitate, an non multò magis fieri carnifex possit Animæ jam à corpore separatæ, hoc est, omni mole carentis, ab omni materiâ liberatæ, ab omni vilissimorum sensuum illusionem immunis, animæ, inquam, quæ DEUM jam perfectè tanquam summum bonum cognoscit, & quæ in illum non tantum naturali suo intellectus pondere fertur, qui, ut primæ uniatur veritati, creatus est; non sola voluntatis inclinatione supernaturali, quæ ut summam beatitudinem assequatur, creata est, sed multò magis immenso illo divinæ gratiæ pondere impellitur, quâ cor refertum habet.

XIV. Denique nunc non sentimus, privatos nos esse DEO, quia nunc habiles non sumus ad illum possidendum. Quæ Princeps femina, dum adhuc fascijs involveretur, unquam ad regias aspiravit nuptias, aut unquam doluit, se ad eas pervenire non posse? Quis nostrum unquam questus

est, se pro Rege non agnosci? Perfectò nemo: nullus enim dolet, se illum gradum non obtinere, ad quem nullam dispositionem, aut jus habet. Sed si haberet, quanto non affligeretur dolore! fingite jam illustri alicujus familiæ primogenitum, dum est in procinctu ad thronum, jure hæreditatis sibi debitum occupandum, post obitum Monarchæ patris sui, si se in carcere abstrusam videret, mœtore & squallore marcescere, quo animo tam horribilem fortune mutationem ferret? Hoc nostro sæculo defunctus Angliæ Rex regiâ suâ civitate Londino exclusus & exul, licet per varias Europæ partes debitos sibi honores deferri videret, nihilominus propter solum hunc titulum se infelicem putabar, quod debita sibi coronâ privatus esset. Nemo ergo miretur, si nunc non doleamus, nos DEO, ipsiusque throno & thesauris carere, cum ad illos possidendos non simus adhuc habiles. Verum ubi Anima cognoverit, sibi jam immensi hujus dominij adeundi jus competere; ex alia verò parte videat, se in profundissimum conjectam carcerem, compedibus gravatam, catenis vinctam, ignis nunquam deficientis vinculis derentam, quis explicare poterit, quantopere miseram suam sortem deploret? Hæc est magna illa miseria, quam tam vehementer apprehendit Salomon. *Quod alius natus in Regno, inopia consumatur.* Neque tunc Anima se delectare poterit, quemadmodum nunc unita corpori solet facere, dum desiderijs suis perdiver-

diversos divitiarum, voluptatum & honorum affectus distrahitur; sed hoc unicum tantum desiderabit; nimirum, Deum intueri. Flumen in varios divisum alveos lentius currit, secus, si uno solum coerceatur. Sanctæ illæ Animæ, quia omnes voluntatis vires, in uno simplici desiderio constringunt, incredibile est, quanto cum impetu in DEI desiderati sinum se effundant, quàmque idè pertæscæ sint illius muri, & molis, qui illas in omnium bonorum Oceanum prohibent avolare.

III.

XV. Hic igitur est alter ignis, in quo Animæ, solatio destitutæ ardent, ignis nimirum spiritualis, in quo inexplicabilibus & incomprehensibilibus pœnis contabescunt, quas non capiunt, qui summum bonum non amant, sicut illæ. Nobis interim duplex ex hoc discursu hauriendus est fructus; unus qui illarum, alter qui nostram spectat utilitatem. Ideoque primus fructus, qui ad illas pertinet, vivacissimum debet esse desiderium, quo ex magnis hisce afflictionibus illas, suis precibus, elemosynis, jejunijs, flagris, Missas audiendo aut fieri curando, liberare contendamus. Referunt quidam Authores, tam horrendam quondam fuisse pestem, ut, quicumque eâ infectus erat, omnem perdidit memoriam, ita ut etiam, cum sanitati redditus fuit, neque proprium patrem, aut matrem amplius cognosceret. At ego ausum dicere, plures vestrum tali peste infectos esse,

R.P. Segneri S.J. *Christ. Instr. Tom. II.*

dum amplius, neque patrem, neque matrem cognoscitis, sed eos absque auxilio in flammis cruciari permittitis. Et ob illos ipsos in obitu suo tantas effudistis lacrymas, quos nunc adè oblivioni traditis, quasi nulla jam mortuorum vobis incumberet cura, ita ut miseri dupliciter sint mortui, mortui in cadaveribus suis, & mortui in cordibus vestris; possitque quivis illorum jure merito dicere: *Oblivioni datus sum, tanquam mortuus à corde.* Quamvis etiam nullâ sanguinis conjunctione vobis proximi essent, insignis esset crudelitas, non velle tantis in angustiis illis opem ferre. Quamto magis igitur vos, qui adè conjuncti ipsis estis, succurrere tenemini? Ciconias ætate provectiores & infirmiores refert Sanctus Basilus, à junioribus per aërem volantes sustineri. In mari quoque Delphini visi sunt mortui focii sui cadaveri, velut succollare, ne in fundum decideret. An non igitur immanis esset barbaries, & feritas inter ipsas etiam bestias intolerabilis, miseros illos tantis in pœnis à vobis conspici, & nihilominus opem vestram implorantes omnino deserere? forsan autem ad succurrendum illis magni impendendi sunt sumptus! Imò hoc ipsum est, ex quo inhumanitas nostra, erga supplices nobis mortuos apparet, videre scilicet, quàm exiguis nostris impensis illis possemus succurrere, succurrere tamen non velle. Hinc est, quod non solum elemosynas, jejunia, flagella, aliasque devotiones magis arduas negligamus, quas in illorum gratiam suscipere possemus,

Ps. 3.
13.

Hom. 3.
Hex.

LI mus,

Tucid.
l. 2. de
Bell.
Pelop.

mus, sed ipsas etiam Indulgentias omittimus, quæ plerumque sine incommodo nostro, aut saltem absque notabili nostro sumptu, pro ipsis obtineri possent. Scio aliquem in celebri cujusdam templi incendio, in medias se librasse flammis, eâ solùm de causâ, ut quasdam summi pretij picturas ab incendio eriperet. Et nos, si possetus, in medium, ut ita dicam, Purgatorium insilire deberemus, ut ab illis flammis, non mortuam aliquam telam, sed vivam Dei nostri imaginem liberaremus. Ira faciebat Sancta Christina Mirabilis, quæ invicto animo modò inter lapides molares, modò inter secures, jam inter rotas, aliquando in medias & ardentissimas fornaces se projiciebat, ut harum Dei Sponsarum aliquam ex implacabilibus hisce flammis & poenis liberaret. Quanta igitur erit inhumanitas, illas ab hoc igne non eripere, cum absque ullis sumptibus fieri possit? Solùm hoc agitur, ut illarum impensis relicta dono hereditas edendo, vestiendo & quàm fieri potest, splendidissimè vivendo prodigatur, dum illæ suo damno patiuntur. Miser Josephus in famosâ suâ cisternâ vivus jacebat sepultus, & quid interim fratres ejus factitabant? circa cavernam sedentes bibebant & lætabantur, tanto crudiori animi duritie, quò viciniore fratris lamenta audiebant. *Bibentes vinum in phialis, nihil patiebantur super contritione Joseph.* Attamen licet locus, in quo detinebatur miser Josephus, profundus fuerit, & tenebro-

Syrinus.
14 Jun.

Anos
6.6.

sus, certè non crepitabat flammis. Nos verò multo immitiore crudelitate, dum consanguineorum nostrorum animæ, in profundissimarum flammarum puteo sepulcræ jacent, circa illius oras agimus hilaria; ita ut ne minima quidem nobis incidat cogitatio eas liberandi, aut solatium adferendi, aut aquam ad ardores illarum extinguendos affundendi, licet tanta illius nobis sit copia, ut etiam superfit. *Fratres mei præterit. Job. 15. runt sicut torrentis.* Eodem modo etiam ipsæ queri possunt, dum filij, aut fratres ipsorum instar torrentis, plurimorum bonorum affluentia exundantis, omnibus viribus, eadem augere student, ita ut ne quidem vel semel respiciant, illorumque poenas & dolores considerent; & licet extranei non sint, sed domestici, nec unicam aquarum suarum guttulam ipsis offerant.

XVI. Saltem si ad tantillum debita his animabus charitas nos non movet, propriâ utilitate incitemur. Hic enim verus modus est amicos acquirendi, qui validissimo patrocinio suo nobis in necessitatibus nostris subveniant; quemadmodum illæ largissimè solent facere, eamque succurrendi facultatem Deus illis concedit, ut hoc ipso constet, quàm gratum sit illi, hac Electas Sponsas suas, dum in carcere detinentur, non ideo derelinqui. Juvat hic miserabilem referre casum, qui non multis abhinc annis contigit. Anno millesimo secentesimo vigesimo in confinibus Romanis vir erat, qui inter depravatos vitæ mores

mores specialem erga Animas, in purgantibus flammis detentis gerebat affectum, iisque frequentem ferebat opem. Contigit igitur, ut hic gravissimam quorundam inimicitiam sibi conflaret, ideoque timens vitæ suæ quadam nocte conscenso equo Tiburim versus properaret; hostium vim apertâ effugiturus, non advertens interitus, se fugientem in eorum insidias incursum, Cognito siquidem Adversarij illius itinere, quatuor armis instructi, & retro colliculum quendam absconditi, advenientem in viâ exspectabant. Jámque periculo viciniore erat, dum ecce quercum offendit, è qua latro in quatuor partes dissectus pendeat, non multò ante in viciniam à Judice neci datus, Substitit ibi aliquantulum, ut aliquas preces pro defuncti animâ recitaret. Et ecce rem summè obstupescendam! Videret membra illa sub capite suo invicem de novo uniri, hominèmq; formari, qui cum in pedes se erexisset, amicum accedit, apprehensoque equi freno, placeat, inquit, tibi ex equo descendere, exspectareque, nec abire, donec rediero. Ne dubitatis, illum jussis exactè paruisse, nec se loco movisse, aded enim horrore obstupescens fuerat, ut ne quidem linguam ad respondendum solvere posset, multò minùs pedes ad fugiendum movere. Hæsit itaque, alterque equo conscenso iter profequitur, donec post aliquot passuum interval-lum, quatuor armatorum insidias incurrit, qui ob noctis obscuritatem inimicum suum rati, omnes in eum cata-

pultas suas exonerant, videntisque humi prostratum, fugâ se abripiunt, ut fieri solet, antequam ictuum reboaru exciti homines accurrerent; certò à se occisum hostem suum rati. Exinde fictus hic mortuus, in pedes se erigens equum manu, in eundem locum deducit, ubi ejus Dominum subsistere jasserat, cui singulare à se præstitum significavit beneficium, dicendo, illi hasce structas fuisse insidias, in quibus absque ullo dubio occubisset, corpusque cum Animâ perdidisset, nisi ipse nomine totius Purgatorij, optinè recognoscentis & benefactores suos remunerantis, opem tulisset. Videret igitur imposterum, qua ratione inimicitias sopiret, morèsque emendaret, Quo dicto cadaver, ut antè in quatuor partes divisum antiquum quercus suæ locum repetijt, eumque aded toto animo mutatum reliquit, ut intra paucos dies strictissimæ Religionis habitum indueret, ad vitam Sanctè in eâ finendam, qui jam fuerat in periculo æternùm pereundi. Ecce quid sit benedictas illa Animas opportunis adjuvare suffragijs! Estne gratia tam proficua, tamque prodigiosa, quam in necessitatibus nostris, ab illis sperare non possimus?

XVII. Verùm quæ esset illa in humanitas, non illa solùm, quæ Christiana suadet charitas, non adferre auxilia, sed ne quidem illa, quæ justitia præcipit, exsolvere? An non videris, quousque ad inderanda talium hæredum corda crescat avaritia, ut nunquam antiquissimis etiam

legaris satisfaciant? Aut enim ultimas voluntates, pro arbitrio suo interpretantur, aut cavillantur, aut litigant; aut speciosa verba, sed sterilia obtendunt, acur interim, dum lites inter vivos soventur, mortuus ardeat; sed ardeat licet, illi non affligantur, qui potius de testamenti dolent oneribus, quam de testatoris gemitibus. Alexander Magnus moriens Ducibus suis totam Monarchiam suam, in totidem partes dividendam hæreditate reliquit. Et tamen postquam mortuus est, triginta diebus instar bestię in terra insepultus jacuit, aded intenti erant hæredes, huic divisioni faciendę; quivis ex defuncti purpura pulcherrimam partem trahere cogitabat, nullam omnino cadaveris curam gerebat. Non videmus hisce temporibus avaram hanc immanitatem, erga defunctorum corpora exerceri; sed nimis frequenter, contra Animas renovari videmus, quas in igne desideratum expectare cogimus solatium, quod nobis nimis durum videretur præstolari etiam in molli lecto, in quo non nisi leviter faucij, aut febris laborantes jaceremus. O quàm bene convenit his ille titulus, quem Sacri Canones attribuere, vocando eos, *Egentium necatores!* Quod si maritus uxorem in-

L. si ab firmam relinquens, juxta Leges æstihostibus. *ff.* agrotantem uxorem deseruit, idem est si vir *ff.* ac si occiderit; Judicate vos, an non idem sit, infelices illas Animas derelinquere, ac occidere; quę non in lecto plumeo agrotant, sed in lacu flam-

mis ardente torquentur! fateri necesse est inter plurimos Christianos non solum charitatem, sed fidem ipsam extinctam esse, cum tam fera crudelitas etiam sine remorsu exerceatur. Et quis est, qui neget, eam non esse in usu? licet jam nobis præclara illa Davidis verba intentioni nostrę applicare: *Introbunt in inferiora terra, tradentur in manu gladij, partes vulpium erunt.* Quia cū n sint tria hominis bona, quibus in vita fruitur, quasi sibi maximè proprijs, corpore, Animã, & fortunę rebus; quod corpus *introbunt* mortui *in inferiora terra*, quia statim sepulturę mandantur, ne ejus dilatione aërem inficiant. Quoad animam, *tradentur in manu gladij*, quia Divinę Justitię vindicatrici tradentur, ut de peccatis commissis penas luant: quoad res fortunę, *partes vulpium erunt*, quia bona illorum, quasi à tot vulpibus certatim dilacerabuntur, quot astuti & crudeles erunt hæredes, quibus quò plus erit ingenij ad testatoris mentem eludendam, tantò minus erit amoris ad eam implendam. Charissimi, si mortuos non amatis, saltem timeate illos, & si ne quidem timeatis, illum timeate, qui totus pro ipsis stat. Vos scitis, quale sit illud judicium, quod Deus reservat illis, qui Misericordiã non sunt uli. *Judicium sine Misericordiã illi, qui non fecit Misericordiam.* Et ex hoc colligite, quale cum ijs futuram sit judicium, qui ne quidem justitiã uti voluerunt. Nec satis est dicere: *falsam, sed nondum mihi commodum est.* Quia

Pf. 62.
10.

qui fact.
2. 13.

Quia si semper durissimum fuit exspectare, j. dicare, quàm deum sit exspectare in carcere, exspectare in tenebris, exspectare in tormentis, exspectare in flammis, & in talibus quidem, quarum quodvis momentum potest dici hora, quævis hora annus, quivis annus sæculum novorum cruciatuum, ubi miseri clamant, & nemo responderet.

XVIII. Alter fructus ex hodierno Discursu hauriendus pertinet ad vivos, ut intelligant, quantum malum sit peccatum. Oquàm grande speculum nobis est purgatorius ignis, in quo videmus, quo odio quodvis peccatum Deus prosequatur! audeo dicere, ex Purgatorio meliùs, quàm ex Inferno divinam demonstrari Justitiam: aut saltem bene dixero, plus terroris nobis debere incuti, ab animâ pascuis horis in flammis purgatorijs detentâ, quàm à plurimis animabus ad rogum infernalem, per infinita sæcula condemnatis. Qui sunt enim illi, qui Inferno puniuntur? Sunt homines scelerati, rebelles, sunt Rei læsæ divinæ Majestatis, qui non solum contra Dominum suum vertere arma, sed adhuc manum strictam exerunt, licet illis utendi vires non habeant; & etiamnum implacabile, contra Deum Creatorem suum odium gerant. Quis igitur mireretur, si à Principe, tam impia mancipiorum temeritas puniatur? At Animæ in purgatorio sunt Sponsæ, sunt Filiæ & Amicæ Dei, quem plùs amant, quàm seipsas. Quodd nihilominus Justitia divinâ nullam in ipsis maculam dissi-

mulet, aut saltem parvâ aliquâ satisfactione non sit contenta, sed ignem velit ad eò penetrantem, ignem materialem, ignem spiritualem, ignem, qui se quidem infernalis abyssi flammis cedat, hic enim vero ingens est rigor! Exinde manifestum est, quàm magna sit Dei Sanctitas, & hoc ipsum sufficit ad cujusvis Sapientis mentem terrore replendam. Quot reos Philippus secundus Hispaniarum Rex ad mortem condemnavit? atramen nulla sententia tantopere subditos illius exterruit, quàm illa, quâ Carolum primogenitum suum morti adjudicavit, nullâque majori cum fundamento nomen Justii illi promerita est.

XIX. Denique considerare oportet, non solum Animam dilectam, tantò cum rigore à divinâ Justitiâ puniri, sed etiam sæpius ab Animâ triumphante pœnas exigi. A Victore exercitu spoliatorum reportatorum rationes ad assem non petuntur; multò minùs à Duce illius. Et quævis fisco non desint easdem petendi causæ, dissimulat tamen, illorumque victrici gloriæ preciosa vasa & vestes relinquit, quibus aliàs thesauros regio ditare posset. At cum coram divino tribunali Anima comparet, quæ plures populos, quàm omnes simul Apostoli ad fidem converterit, ubi tot inter animarum lucra, tóque inter laureas, quibus triumphans gloria-tur, unicâ solâ peccati venialis maculâ inquinata esset, certam hujus peccati vindictam Deus exigeret, aliumque clamaret divina Justitia, *redde quod*

deba, & hoc, usque ad ultimum quadrans. Non pecuniam, quæ nullius est pretij, sed crudelissima & terribilissima tormenta, quæ unquam pro reorum supplicio, non dico à quovis iudice, sed ne à quocunque etiam Tyranno excogitata sunt, sustine.

*L. Ho- præcipiunt quidem Leges civiles, ut
ner. C. I veteranorum militum filij, si deliquere
de Pa- rint, puniantur, sed multò mitius
rio, aliis; quasi in gratiam parentum, qui non semel, sed sæpe sæpius, pro salute Reipublicæ vitam suam exposuerint, non sit ullum filiorum delictum, quod si veniam sperare non possit, mitiorem saltem sententiam obtinere non valeat. Quare igitur tanti rigoris est divina Lex, ut in nullâ re cum Sanctis illis Animabus conniveat, quæ licet peccaverint, sunt nihilominus supremi illius Archistrategi Jesu Filia, qui pro humani generis salute triginta tribus annis infinitis vitam suam periculis exposuit, tandemque se in mortis gremio generose sacrificavit.*

XX. Adhæc in istis flammis peccata lacrymis delera, imò etiam condonata puniuntur, ibi enim pro reatu illo, quem peccata etiam remissa post se reliquerunt, satisfacere oportet. Unde apparet hoc modo non solum peccata, sed etiam vestigia ab illis relicta puniri; quod horrendæ illius malitiæ est indicium, quæ peccatum turget, oditque illius ineffabilis & imperceptibilis, quod Deus gerit, non solum ubi illud actu præsens inveniatur, sed etiam ubi illud fuisse novit. Quam venenosus esset ille Draco,

ob quem omnia loca, per quæ transit, in cineres redigi necessum esset! Talis Draco est peccatum, de quo, ut ad vivum ejus depingatur malitiâ, quid pejus dicere possim, ignoro. Attamen plures inter vos adeo excæcati inveniuntur, qui peccare pergunt, nec propriæ animæ timebunt infligere vulnera, quorum, Fide docti, non nesciunt etiam cicatrices acerrimos allaturas dolores.

XXI Tandem ut malitiæ, quæ est in peccato, abyssus intimius penetratur, sciendum est; rigorem hunc Animabus illis non solum non videri nimium; dum in flammis detinentur ad culpas suas exolvendas, sed etiam si à Deo ad gloriam nondum purgatæ vocarentur, instantissime peterent, ut prius tali igne munderentur. Quod indubitâ explicio similitudine. Nobilis Virgo magni cujusdam Domini nuptiis destinata, dum è patriâ ad aulam regiam evocatur, scædissima, præcipue in manibus & facie, dum est in viâ, scabie corripitur. Putatisne illam, quibuscunque etiam precibus ejus videnti desiderio ardens sollicitaret Sponsus, inducendam, ut in Regiâ compareat, ejusque scæditas ab aliis nobilibus scæminis conspiciatur? Minime profectò. Humiliter responderet, seque excusando tempus pro munditie & priore pulchritudine recuperandâ peteret. Ita quoque ego mihi imaginor, quòd si per impossibile Justitia divina permitteret, ut Anima, jam ad Regis regam nuptias destinata, absque ulla præcedente ignis pur-

purgatione ad celestem gloriam evocaretur, eam ipsam animam, dum culpâ aliquâ, licet etiam leviore, se inquinatam videret, invitationi restitutam, instantissimèque supplicaturam, ut prius igne mundaretur atque aded quasi instar auri omnem scoriam permixtionem in eo deponeret. Quid existimatis Charissimi? Ignis purgatorius non solum ex Justitiæ divinæ sed etiam Clementiæ ejusdem ordinatione creatus est. Quandoquidem, quemadmodum inquit Sanctus Augustinus, ignis ille divini amoris supplementum est, qui deest Animabus illis, quæ è Purgatorio, ad cælum ascendentes à flammâ ad flammam transeunt: transeunt à flammâ, quam poena mundans comitatur, ad flammam, quæ ceu præmium illas consolatur, totâsque mediante charitate interminabili in Deum transformat ac beat. *A flammâ ad flammam, à flammâ castigante in flammam beatificantem.* Miseros igitur nos, subjungit Sancta Catharina Genuensis, si Deus pro remedijs nobis curandis intentissimus, proprium infirmitatibus Animæ nosocomium non constituisset. Verissimum est, ignem purgatorium convalescentium esse nosodochium; in illo enim post peccati infirmitatem vires restorantur, tamque gravis morbi reliquiæ auferuntur. Talis equidem locus maximè necessarius: Anima enim fidelis à corpore separata, tantam inter Deum & peccatum videt aversionem & antipathiam, ut, si illa licet leviter infecta esset, in qualcunque incendium se præcipitaret

dolorosissimum, ut mundaretur potius, quàm ut tali cum maculâ coram DEO in cælis compareret.

XXII. Interim quid ad hæc dicitis, Charissimi? Quomodo est possibile, ut quandoque tam parvi peccatum mortale faciatis, dum peccati etiam venialis, tam grandem videtis esse malitiam, imò, ut ita dicam, etiam ipsam peccati umbram, id est, regum ipsius aded detestandum esse? an nondum cœcitate vestram obstupescitis? an nondum oculos vestros aperire, & ad meliorem vitæ frugem vos recipere desideratis? Quare permittite mihi, ut hodie Jeremiæ verbis admonitos vos hinc dimittam.

Scito & vide, quia malum & amarum Jeremiæ est, reliquisse te Dominum Deum tuum. 2. 19.

Tandem aliquando, ô peccatrix Anima! hanc de odio erga peccatum Lektionem apprehendito, quam Justitia divina tibi præscribit, cujus documenta tam sunt conspicua, ut demonstrationes vocari possint. *Scito & vide.* Si non apprehendis, quantum malum sit Deum relinquere, saltem ex hoc collige, dum vides, quàm amarum sit Deum reliquisse. *Scito & vide, quia malum & amarum est, reliquisse te Dominum Deum tuum.* Hic manifestè vides, quàm in cælis se amabilem, quàmque terribilem se exhibet in Inferno, tam æquè admirabilem se ostendere in Purgatorio.

Miserabiliter me crucias! Dum non suos Rebelles, sed Fideles amicos tam prodigioso igne cruciat; non solum postquam illum amavere, sed etiam dum tantopere ab illis amatur, dumque

Job. 10. 6.

que quasi uvæ electæ, quò magis sub gravissimo premuntur torculari, tantò amæniores laudis & benedictionis proferunt liquores; licet ipsi ideo ne minimum quidpiam rigoris & poenarum amicitia gratiâ remittatur. Ex dolore igitur vulneris addiscite, quantum sit separationis malum ab illo productæ. *Scito & vide, quia malum & amarum est, reliquisse te Dominum Deum tuum.* Qui magnam hanc veritatem in Purgatorij scholâ addiscere non volet, tanquam auditor stupidus & obruti cerebri, discipulus di-

mittatur, abeatque ignorantia suæ effectus in infimâ infernalis abyssi scholâ experturus; ubi in æternum intuebitur, quod hîc intelligere non voluit. *Evigilabunt in opprobrium, Domine, ut videant semper.* Urinatores nunquam melius vident, quàm quando in maris fundo ambulat. Eodem modo omnes hujusmodi ignorantes, in profundissimis sepulti flammis, à poenarum suarum amaritudine peccatorum suorum malitiam agnoscere cogentur. *Scito & vide, quia malum & amarum est, reliquisse te Dominum Deum tuum.*

DISCURSUS XXI.

Passio Christi ostendit, quantum malum sit Peccatum.

DUobus in hoc Mundo diluviis, uno aquarum, altero dolorum, divina Justitia suffocare voluit peccatum. In primo Diluvio aquæ aded montium vertices transcendere, ut, exceptis octo personis, tota generis humani vita submersa fuerit. In secundo, quod non fuit aliud, quàm Christi Passio, tot, & tanti dolores simul juncti fuerunt, ut ipsa Dei vita submersa fuerit. Sed unde quæso tanta in primo diluvio aquarum copia, & unde tot, & tanti in secundo dolores? Primæ illius aquæ partim de caelo disruptis ipsius cataactis de-

lapsæ sunt, partim è mari antiquos terminos suos transgrediente ascenderunt, partim ex ipsius terræ sinu, supra quam vastissimi illius abyssi fontes in visceribus suis inclusi regurgitabant, provenere. Eadem istæ secundum propositionem sunt horribilissimi illius dolorum diluvij origines, quibus Redemptoris nostri vita, in Passione sua submersa fuit. Partim provenerunt è caelo, hoc est, à divina Justitia; partim ex mari, hoc est, ab hominum in perniciem Christi conjuratorum crudelitate; partim ex sinu ipsius terræ exundantis, hoc est, à dulcissimo Jesu corde, quod ut redemptio nostra esset copiosissima, amorem suum omnium crudelissimum sibi